خاتوو ریپین چیرۆکنووسێکی ئۆسترالییە بۆ منداڵان.. رۆزا شوان

خاتوو (سالی ریپین) نووسەرێکی بەناوبانگی ئوسترالی و جیهانییە، لە بواری وێژەی منداڵان. لە ماوەی (٢٥) ساڵی رابردوودا، زیاتر لە (١٠٠) پەرتووکی بۆ منداڵان و بۆ نەوجوانان نووسیوە و چاپیانی کردوون و بڵاویانی کردوونەتەوە. پەرتووکەکانی پڕفرۆشترین پەرتووکن لە ئوسترالیادا. زیاتر لە (١٠) ملیونیان دانەیان لە (١٨) وڵاتی جیهان و بە (١٤) زمانی جیهانی لێفرۆشراون. لە زۆربەی پەرتووکەکانیشی خەڵاتی لێیان وەرگرتوون. تا ئەمڕۆش درێژە بە نووسین دەدات.

سالی ریپین، لە شاری (داروین) لە ئوسترالیا لەدایک بووە. بەڵام لە باشووری رۆژهەڵاتی ئاسیا گەورە بووە. بە هۆی کارەکەی باوکییەوە، چەند ساڵ جارێک لە دەرەوەی ئوسترالیا ژیاون.

سالی ئامادەیی هونەریی لە مەلبۆرن تەواوکردووە، دوایش بۆ ماوەی (٣) ساڵ چووە بۆ چین، لە شارەکانی شەنگەهای و هانگژۆ، هونەری وێنەکێشانی کلاسیکی چینی خوێندووە. فێری نووسین و خوێندنەوە قسەکردن بە زمانی چینی بووە.

سالی ریپین دەڵێت:"بە بێ بەختیم. زۆر منداڵ بووم، لەگەڵ وێنەکێشێکی فەرەنسیدا هاوسەرگیریم کرد. زۆری نەخایاند، بەڵام روون بووەوە، لە پانتایی ماڵەکەدا، شوێنی دوو وێنەکێشی لێنابێتەوە. رووم لە جیهانی وێنەکێشانی وێنەی روونکردنەوەی پەرتووکی منداڵان کرد. بە هاوڕێتی وێنەکانیشم چیرۆکیشم بۆ منداڵان دەنووسی. ئەمەیە کە منی گەیاندە ئەو ناوبانگ و ئەو پایەیەی کە ئێستا لێیەم".

سالی ریپین، لە تەمەنی شەش ساڵییەوە، دەستی بە نووسینی پەرتووک کردووە. تا ئێستاش درێژە بە نووسین دەدات. زمانی ئینگلیزی و هونەر، بابەتی دڵخوازی بوون. لە قوتابخانەی بنەڕەتیدا، چیرۆکی دەربارەی ژیانی خۆی و خێزانەکەیان دەنووسی، بە زۆریش خۆی وەک پەرییەک یان شازادەیەک پێشان دەدا. ئەو چیرۆکانەی کە دەیانی نووسین، پیشانی مامۆستاکانی دەدان،

ئەوانیش دەستخۆشیان لێدەکرد و بە دەنگێکی بەرزەوە، لە پۆلدا بۆ قوتابییەکانیان دەیانخوێندنەوە.
دەڵێت:"من زۆر حەزم لە نووسینە، ئایا من بەختەوەر نیم، کە ئەمە کاری منە؟.
دەشڵێت:"ئەوەم بە ئەندێشەدا نەدەهات، کە نووسین دەبێت بە پیشەم، بەڵام شتێک نەبوو، کە هەرگیز بتوانم دەستی لێ هەڵبگرم. لە سەرەتادا، لەو باوەڕەدا بووم، کە دەبمە وێنەکێش".
سالی ریپین. دوای تەواکردنی خوێندن و گەڕانەوەی لە چین، دەستیکرد بە یارمەتیدانی منداڵانی چینی ـ ئوسترالی، لە جێبەجێکردنی ئەرکەکانی قوتابخانەکانیان. ئیلهامیش لە یەکێک لە خوێندکارەکانەوە وەردەگرێت و بە بۆنەی سەری ساڵی چینییەوە، بە زمانی چینی پەرتووکێک دەنووسێت، بە ناونیشانی (سەری ساڵی چینی ڤانگ ڤانگ).
یەکەمین پەرتووکی بۆ گەورەساڵان، بە ناوی (شتە کێوییەکان) ەوە نووسیوە، کە باس لەوە دەکات کە چۆن فێری خوێندن بوون.
یەکەمین پەرتووکی بۆ منداڵان، زنجیرەی پەرتووکی (بیلی بی براون)ە بۆ منداڵانی تەمەن (٦ ـ ٨) ساڵانە. لە ساڵی (٢٠١٠) دا، لەلایەن خانەی بڵاوکردنەوەی (هاری گراند) ەوە چاپکراون و بڵاوکراونەتەوە. هەر پەرتووکێکیش لەم زنجیرەیە. بابەتی جیاوازیان لەخۆگرتوون. بیلی بی براون لە بە ناوبانگترین پەرتووکەکانێتی بۆ منداڵان، تەنیا لەم پەرتووکەی، چوار ملیۆن و نیو، دانەی لێ لێفرۆشرا. بەجگە لەم پەرتووکەی، پەرتووکی (های جای) یەکێکی ترە لە پەرتووکە بەناوبانگەکانی بۆ منداڵان.
لە مانگی (فبرایەر/ ٢٠٢٤) واتا لە ئەمساڵدا، دامەزراوەی (خەڵاتی منداڵانی ئوسترالیا) (سالی ریپین) ی وەک براوەی خەڵاتی منداڵانی ئوسترالیا بۆ ساڵی (٢٠٢٤ ـ ٢٠٢٥) راگەیاند. ئەم خەڵاتەش بە (خەڵاتی نۆبڵی منداڵان) لە ئوسترالیا دەزانرێت، کە لە ساڵی (٢٠١٢) ەوە دەستی پێکرد. دوو ساڵ جارێ دەدرێت بە نووسەرێکی لیهاتووی بواری وێژەی منداڵان یان بە وێنەکێشێکی وێنەی روونکراوەی پەرتووکی منداڵان.
سالی ریپین هەشتەمین براوەی ئەم خەڵاتەیە. براوەی خەڵاتەکەش، پۆستی باڵیۆزی منداڵانی نیشتمانی هەیە. دەبێت بەشدارییەکی گەورە لە کۆمەڵێک چالاکیی وێژەی منداڵانی ئوسترالیا بکات.
بە مەبەستی یارمەتیی منداڵان لە ئوسترالیا، گەشت بە هەموو شارەکانی ئۆسترالیا دەکات.

ئەم خەڵاتە، دەرفەتی بە سالی ریپین رەخساند، بە ئەوەی گەشت بە هەموو شوێنێکی وڵاتەکەی بکات. قسە لەسەر ئەو شتانە بکات، کە بۆ ئەو واتایەکی زۆریان هەیە. وەک: خوێندەواری، داهێنان، پشگیریی منداڵانی تووشبووی دەمارگرژی لە پۆلدا.
پەیامی سالی ریپین ئەمەیە:" هەموو منداڵان دەتوانن خوێنەربن".

ریپین بە شێوەیەکی تایبەتی، حەزدەکات یارمەتیی ئەو منداڵانە بدات، کە تووشی دەمارگرژی و هەڵچوون و دەخەڵەکی دەروونی بوونە، یان ئەو منداڵانەی کە کێشەیان لە گرانی خوێندنەوە هەیە. بۆیە کاری لە پێشینەی ریپین، بریتییە لە بیرکردنەوەی ئاستی هۆشیاری، سەبارەت بەوەی کە چۆن گرانییەکانی فێربوون و دەمارگرژی، کاریگەرییان لەسەر خوێندنەوە و نووسینی منداڵان هەیە.
ریپین تیشک دەخاتە سەر ئەو ئاستەنگانەی خوێندنەوە، کە رووبەڕووی ملیۆنان منداڵی ئوسترالی دەبنەوە.
سالی ئامادەکەر و پێشکەشکەری بەرنامەی تەلەفزیۆنیش بوو. لە چەندین کۆڕ و فێستیڤاڵی وێژەییشدا، بەشداری کردووە و بابەتی وێژەیی منداڵانی پێشکەش کردووە.

سالی ریپین، کاتێکیش کە سارقاڵی نووسین و وێنەکێشان نەبێت، لەگەڵ سەگەکەیدا، بەناو دارستانەکانی نزیکی ماڵیان، پیاسە دەکات. بیر لە بیرەکەی چیرۆکی نەی دەکاتەوە. هەموو بیرۆکەکانیشی لە تێکەڵکردنی ئەندێشە و ئەزموونەکانییەوە سەرچاوەدەگرن.
زنجیرە چیرۆکەکانی: پۆلی و پاستەر، زیاتر فانتازین، چونکە بەلایەوە جادووگەر و ئەهریمەن و جنۆکە بوونیان نییە. زۆریش لەو رووداوانەی لە چیرۆکەکانیدا روودەدەن، لەو شتانەوە سەرچاوەیان گرتوون، کە لە جیهانی ئەمڕۆدا روویان داون.
سالی لە ناخی دڵییەوە چیرۆکەکانی دەنووسێت. پاڵەوان و کارەکتەرەکانی چیرۆکەکانی، لەلای منداڵان و دایکان و باوکان و لەلای مامۆستاکان، پەسەندن و دەنگدانەوەیەکی زۆریان هەیە. لە ئوسترالیا و جیهاندا ناوبانگیان هەیە.
بەشێکی زۆری پەرتووکەکانی سالی ریپین، خۆی وێنەکانی بۆ کێشاون. چەند پەرتووکێکیشی بە هاوبەشی، لەگەڵ نووسەرانی ئوسترالی تردا نووسیویانەتی.
تاێستاش چەندین رێزلێنان و خەڵاتیان پێی بەخشیون.
سالی ریپین، سێ کوڕ و سێ کچی هەیە، لەگەڵ هاوسەرەکەی و

منداڵەکانیدا لە خانووە کۆنەکەیان، لە مەلبۆرن دەژین. لە ئێستادا سەرقاڵە بە نووسینی زنجیرەی تەلەفزیۆنی ئەنمەیشن، بۆ منداڵانی پێش قوتابخانە. سەرەڕای نووسینی چیرۆک، لە کۆمپانیایەکی ئوسترالی بەرهەمهێنانیش کاردەکات.

(*) بۆ نووسینی ئەم بابەتە سوود لە چەند سایتێکی ئینگلیزی وەرگرتووە.

رێزا شوان

نەرویج: ٢٠٢٤